

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Стрельцова Є.Д.

**ІСТОРІЯ, КОНЦЕПЦІЇ ТА СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ
ПРАВОВОЇ НАУКИ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 081 “Право”

ОНУ

2021

УДК 340.1

Рекомендовано до друку:

Вченою Радою економіко-правового
факультету ОНУ імені І.І. Мечникова
протокол № 2 від 06 вересня 2021 року

Рецензенти:

Гаран Ольга Володимирівна – доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного та господарського права

Чуваков Олег Анатольович - доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального права, кримінального процесу та
криміналістики

Стрельцова Є.Д.

Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки: методичні
рекомендації до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальність 081 «Право». Одеський
національний університет імені І. І. Мечникова. Одеса. с.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
Зміст лекцій, плани семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи.....	7
Контрольні питання з навчальної дисципліни.....	23
Список рекомендованих джерел до вивчення навчальної дисципліни	27
Методи навчання та система контролю знань.....	33
Розподіл балів, які отримують аспіранти	35

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки» є формування у аспіранта системи знань: про правову наукову, яка є одним із напрямів наукової діяльності, що розповсюджена в суспільстві; про систему правової науки та наукову діяльність в сфері права; про сучасні методики наукової діяльності. Вивчення даного курсу спрямоване на надання майбутнім юристам-науковцям комплексу сучасних наукових знань, умінь і навичок, які будуть їм необхідні для виконання на професійному рівні правотворчої і правозастосовної діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є: формування знань про доктринальні і нормативні основи забезпечення наукових досліджень в сучасному світі; набуття вмінь щодо обробки наукової інформації про правові явища та залучення цієї інформації до науково-дослідної роботи; сприяння розвитку у аспірантів наукового мислення; засвоєння аспірантами знань про наукову термінологію та термінологію, яка використовується в нормативно-правових актах; формування уявлень про науково-дослідну роботу та її значення в правовій науці.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни: теорія держави і права; філософія права; історія держави і права України; історія вчень про державу і право; логіка.

Предмет навчальної дисципліни – історія розвитку та становлення правової науки, сутність правової науки, сучасні досягнення правової науки.

Вимоги до знань і умінь:

а) знати: категорії сучасної правової науки, які використовуються в науково-дослідній діяльності; сучасні доктринальні підходи в правовій науці; нормативні основи науково-дослідної діяльності в сфері права; систему сучасної правової науки; методики пошуку та накопичення наукової інформації для отримання нових знань в правовій науці;

б) уміти: здійснювати науково-дослідну роботу з максимальним використанням наукової інформації; аналізувати розрізнені думки, ідеї і концепції, які представлені в науковій літературі; критично аналізувати зміст законів та інших нормативно-правових актів; тлумачити правові норми і тлумачити положення законів та інших нормативно-правових актів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС).

Форми контролю – поточний контроль, іспит.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ /п	НАЗВА ТЕМИ	Види занять, години			
		Всього	у тому числі		
			лекції	Семінари	СРС
1	2	3	4	5	6
	Змістовий модуль 1. Загальна характеристика сучасної правової науки України				
1	Тема 1. Правова наука в системі природничих і гуманітарних наук	30	6	4	20
2	Тема 2. Навчальний курс «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки»	30	4	4	20
	Всього за змістовим модулем 1	60	10	8	40
	Змістовий модуль 2. Сучасна правова наука і суспільство				
3	Тема 3. Людина, держава, суспільство та сучасна правова наука	16	6	5	20
	Всього за змістовним модулем 2	30	6	5	20
	Змістовий модуль 3. Наступництво і новизна в розвитку правової науки				
4	Тема 4. Еволюція знань в правовій науці	30	6	5	20
	Всього за змістовим модулем 3	30	6	5	20
	Форма контролю -	ІСПИТ			
	Разом	120	22	18	80

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ, ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 1.

Загальна характеристика сучасної правової науки України

Тема 1. Правова наука в системі природничих і гуманітарних наук.

Лекція

1. Місце правової науки в системі природничих і гуманітарних наук. Зміст і система сучасної правової науки України. Завдання правової науки. Функції правової науки. Правова наука, правотворча діяльність та правозастосовна діяльність: взаємовплив і співвідношення. Науковий метод в сучасній правовій науці. Наукові категорії в сучасній правовій науці. Ідеали правової науки. Норми правової науки.

Практичне заняття

1. Природничі і гуманітарні науки та місце правової науки в цій системі.
2. Зміст та система сучасної правової науки України.
3. Завдання та функції сучасної правової науки.
4. Взаємовплив і співвідношення правової науки, правотворчої діяльності та правозастосовної діяльності.
5. Науковий метод в сучасній правовій науці.
6. Наукові категорії в сучасній правовій науці.
7. Ідеали і норми правової науки.

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати питання:

1. В чому відмінність природничих і гуманітарних наук?
2. Чому правова наука відноситься до гуманітарних наук та які гуманітарні науки Ви знаєте?
3. Розкрийте зміст цього явища «праова наука».
4. Охарактеризуйте систему правової науки.

5. Які завдання стоять перед правовою наукою?
6. Що є функцією правової науки та які функції Ви знаєте?
7. Як науково-технічний прогрес пов'язаний з науково-дослідною роботою?
8. Взаємний вплив, що здійснюють один на одного права наука, правотворча діяльність та правозастосовна діяльність.
9. Що є науковий метод і як він використовується в сучасній правовій науці?
10. Охарактеризуйте зміст загально філософських методів наукового пізнання, які використовуються в сучасній правовій науці.
11. Аналіз, синтез, дедукція, індукція як загальні методи сучасної правової науки.
12. Спеціальні наукові методи, які використовуються в правовій науці.
13. Яку роль для виникнення нових знань у правовій науці відіграє прогностичний метод?
14. Що є наукова категорія? Які загальні вимоги висуваються до наукових категорій в сучасній правовій науці?
15. Що є ідеалами правової науки?
16. Охарактеризуйте теорію як ідеал правової науки.
17. Визначте істину як ідеал правової науки.
18. Охарактеризуйте об'єктивність як ідеал правової науки.
19. Що таке аксіоматизація і формалізація правової науки?
20. Що таке норма правової науки?
21. Охарактеризуйте обґрунтованість наукового знання як норму правової науки.
22. Визначте логічну послідовність як норму правової науки.
23. Охарактеризуйте раціональність як норму правової науки.
24. Визначте практичну значимість як норму правової науки.

Реферати, доповіді:

1. Сучасна методологія юридичної науки.

2. Роль прогностичного методу у виникненні нових знань.

Рекомендована література:

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Поточна редакція: від 01.01.2020.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556- VII. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>

Основна література

1. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
2. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. Львів : Новий Світ-2000, 2004. 584 с.
3. Котюк В. О. Загальна теорія держави и права: навчальний посібник. К. : Атіка, 2005. 592 с.
4. Лисенков С. Л. Загальна теорія держави та права : навчальний посібник / С. Л. Лисенков. К. : Юрисконсульт, 2006. 355 с.
5. Скаун О. Ф. Теорія права і держави: підручник/ О. Ф. Скаун. 3-те видання. К.: Алерта: ЦУЛ, 2011. 304 с.
6. Сухонос В. В. Теорія держави і права: навчальний посібник. Суми : ВТД „Університетська книга”, 2005. 536 с.

7. Теорія держави і права : навчальний посібник / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. К. : Юрінком Інтер, 2004. 368 с.
8. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник/ За ред. О. В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.

Додаткова література

1. Балинська О.М.Методологія сучасного правознавства: посібник / О. М. Балинська, В. А. Ященко; за заг. ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 372 с.
2. Дудченко В. В. Сучасне бачення методології юридичної науки / В. В. Дудченко // Актуальні проблеми держави і права. - 2011. - Вип. 62. - С. 734-736. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_62_101.
3. Кельман М. С. Юридична наука: проблеми методології. Монографія / М. С. Кельман. – Тернопіль : Терно-граф, 2011. – 492 с.
4. Кельман М. С. Методологія права на сучасному етапі державотворення / М. С. Кельман // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юрид. – 2007. – Вип. 3. – С. 3-14.
5. Кельман М.С. Філософсько-методологічні засади юридичної науки / М. С. Кельман // Держава і право. – 2009. – Вип.43. – С. 19-24.
6. Кельман М.С. Методологія формування юридичних понять і предмета правознавства / М. С. Кельман // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юрид. – 2009. – Вип. 4. – С. 3-12.
7. Кельман М.С. Наука і методологія як феномен культури / М. С. Кельман // Університетські наукові записки. – 2009. – № 2(30). – С. 400-405.
8. Фурман А.В. Ідея професійного методологування: монографія / А. В. Фурман. – Тернопіль-Ялта: Економічна думка, 2008. – 205 с.
9. Нерсисянц В.С. Общая теория права и государства: учебник / В. С. Нерсисянц. – М. : НОРМА, 2000. – 552 с.
10. Стрельцова Є. Д. Методологические проблемы унификации международного права: потенциал и ограничения современных теорий.

Legea și viața. 2018. № 12. С. 154-158. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2018/12-2/36.pdf>

11. Coyle, S., Pavlakos, G. Jurisprudence or Legal Science? A Debate about the Nature of Legal Theory. Bloomsbury Publishing. Published Online 12 September 2014. URL: <http://dx.doi.org/10.5040/9781472563347>

Тема 2. Навчальний курс «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».

Лекція

Об'єкт і предмет навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки». Структура навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки». Завдання навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки». Функції навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».

Практичне заняття

1. Поняття об'єкту і предмету навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
2. Структура навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
3. Завдання навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
4. Функції навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати питання:

1. Визначте предмет навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
2. Загальні положення про об'єкт навчальних курсів, зокрема навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
3. Структурні елементи навчального курсу «Історія, концепції та сучасні

досягнення правової науки».

4. Завдання навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».

5. Які функції має навчальний курс «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».

Реферати, доповіді:

1. Історичні етапи розвитку юридичної науки.
2. Філософські засади юридичної науки.

Рекомендована література:

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Поточна редакція: від 01.01.2020.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про наукову і науково-технічну діяльність Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Основа література

1. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
2. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. Львів : Новий Світ-2000, 2004. 584 с.
3. Котюк В. О. Загальна теорія держави и права: навчальний посібник. К. : Атіка, 2005. 592 с.
4. Лисенков С. Л. Загальна теорія держави та права : навчальний посібник / С. Л. Лисенков. К. : Юрисконсульт, 2006. 355 с.
5. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підручник/ О. Ф. Скакун. 3-те видання. К.: Алерта: ЦУЛ, 2011. 304 с.

6. Сухонос В. В. Теорія держави і права: навчальний посібник. Суми : ВТД „Університетська книга”, 2005. 536 с.
7. Теорія держави і права : навчальний посібник / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. К. : Юрінком Інтер, 2004. 368 с.
8. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник/ За ред. О. В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.

Додаткова література

1. Дудченко В. В. Сучасне бачення методології юридичної науки / В. В. Дудченко // Актуальні проблеми держави і права. - 2011. - Вип. 62. - С. 734-736. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_62_101.
2. Кельман М. С. Юридична наука: проблеми методології. Монографія / М. С. Кельман. – Тернопіль : Терно-граф, 2011. – 492 с.
3. Кельман М. С. Методологія права на сучасному етапі державотворення / М. С. Кельман // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юрид. – 2007. – Вип. 3. – С. 3-14.
4. Кельман М.С. Філософсько-методологічні засади юридичної науки / М. С. Кельман // Держава і право. – 2009. – Вип.43. – С. 19-24.
5. Кельман М.С. Методологія формування юридичних понять і предмета правознавства / М. С. Кельман // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юрид. – 2009. – Вип. 4. – С. 3-12.
6. Кельман М.С. Наука і методологія як феномен культури / М. С. Кельман // Університетські наукові записки. – 2009. – № 2(30). – С. 400-405.
7. Фурман А.В. Ідея професійного методологування: монографія / А. В. Фурман. – Тернопіль-Ялта: Економічна думка, 2008. – 205 с.
8. Нерсисянц В.С. Общая теория права и государства: учебник / В. С. Нерсисянц. – М. : НОРМА, 2000. – 552 с.
9. Стрельцова Є. Д. Сучасні методи навчання студентів-юристів. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2014. №2. С.184-189.

10. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія / О. І. Миколенко. – Х.: Бурун Книга, 2010. – 336 с.

Змістовий модуль 2. Сучасна правова наука і суспільство

Тема 3. Людина, держава, суспільство та сучасна правова наука .

Лекція

Внутрішні і зовнішні фактори розвитку наукових теорій в правовій науці. Об'єктивні та суб'єктивні фактори розвитку наукових теорій в правовій науці. Поняття стилю мислення та його вплив на розвиток правової науки. «Класичні» упередження в правовій науці. Культура і правова наука. Правова наука і ідеологія. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення сучасною правовою наукою. Людина в сучасній правовій науці. Держава в сучасній правовій науці.

Практичне заняття

1. Поняття та перелік внутрішніх факторів розвитку наукових теорій в правовій науці.
2. Поняття та перелік зовнішніх факторів розвитку наукових теорій в правовій науці.
3. Поняття та перелік об'єктивних факторів розвитку наукових теорій в правовій науці.
4. Поняття та перелік суб'єктивних факторів розвитку наукових теорій в правовій науці.
5. Поняття та види стилю мислення в правовій науці.
6. Вплив стилю мислення на розвиток правової науки.
7. Поняття та види «класичних» упереджень в правовій науці.
8. Взаємовплив культури і правової науки.
9. Правова наука і ідеологія: проблеми співвідношення та співіснування.
10. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення сучасною правовою наукою.

11. Людина в сучасній правовій науці.

12. Держава в сучасній правовій науці.

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати питання:

1. Які є внутрішні фактори розвитку наукових теорій в правовій науці?

2. Що таке інтерналізм і як він пов'язаний з уявленнями про рушійні сили розвитку правової науки?

3. Що таке екстерналізм і як він пов'язаний з уявленнями про рушійні сили розвитку правової науки?

4. Які зовнішні фактори розвитку наукових теорій в правовій науці існують?

5. Які об'єктивні фактори впливають на розвиток наукових теорій в правовій науці?

6. Які суб'єктивні фактори впливають на розвиток наукових теорій в правовій науці?

7. Дайте визначення стилю мислення в правовій науці.

8. Які види стилю мислення в правовій науці відомі?

9. Як впливає стиль мислення на розвиток правової науки?

10. Як співвідносяться між собою правничі наукові школи та «дослідницькі традиції»?

11. Що таке «класичні» упередження в правовій науці?

12. Які види «класичних» упереджень можна виділити в правовій науці?

13. Антиавторитарність як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.

14. Фундаменталізм як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.

15. Кумулятивізм як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.

16. Як співвідносяться між собою культура і правова наука?

17. Як співвідносяться між собою правова наука і ідеологія?

18. Які шляхи вирішення глобальних проблем людства передбачені сучасною правовою наукою?

19. Яке місце займає людина в сучасній правовій науці?

20. Яке місце займає держава в сучасній правовій науці?

Реферати та доповіді:

1. Правова наука та ідеологія: співвідношення концептів.
2. Роль права та правової науки в умовах пандемії, викликаній Covid-19.

Рекомендована література:

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Поточна редакція: від 01.01.2020.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556- VII. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>

Основна література

1. Оніщенко Н.М. Правова система: проблеми теорії: Монографія / Н.М. Оніщенко.- К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002.- 352 с.
2. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. – Львів : Новий Світ-2000, 2004. – 584 с.
3. Котюк В. О. Загальна теорія держави и права : навчальний посібник / В. О. Котюк. – К. : Атіка, 2005. – 592 с.
4. Лисенков С. Л. Загальна теорія держави та права : навчальний посібник / С. Л. Лисенков. – К. : Юрисконсульт, 2006. – 355 с.
5. Теорія держави і права : навчальний посібник / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.

6. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / О. В. Зайчук, А. П. Заєць, В. С. Журавський, О. Л. Копиленко, Н. М. Оніщенко; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.

Додаткова література

1. Оборотов Ю. Н. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права): Монографія. Одеса: Юрид. літ., 2002. 280 с.
2. Проєкт концепції розвитку юридичної освіти. URL:
http://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75465.html
3. Рабінович П. М. Право сучасної України: тенденції та суперечності розвитку. *Правова система України. Питання теорії і практики*: монографія. К., 1993.
4. Степаненко К. В. Правова система України: вітчизняна правова традиція та проблеми трансформації. *Проблеми законності*. 2018. Вип.140. С. 26 – 34.
5. Стеценко С. Г., Васечко Л. О. Глобалізація та право: національний вимір: монографія. К.: Атіка, 2012. 132 с.
6. Стрельцова Є. Д. Гармонізація права: дискусійні питання. *Восьмі юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є.В. Васьковського*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Одеса, 18 травня 2018 р.): Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова; економ.-прав. ф-т. Одеса: Астропринт, 2018. С. 222-226.
7. Стрельцова Є. Д. Міжнародна уніфікація права: загальний огляд. *Вісник південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2017. № 13. С. 22 – 28.
8. Стрельцова Є. Д. Уніфікація міжнародного права та її вплив на національне законодавство: монографія. Одеса: Видавничий дім “Гельветика”. 2019. 522 с.
9. Стрельцова Є. Д., Стрельцов Є. Л., Сотула О. С. Безпека життя людини: Україна та Європа (порівняльно-правове дослідження). *Деліктологія*: монографія. Під заг. ред. І. М. Копотуна, С. В. Петкова, Р. Polian. Куновіце: Академія ГУСПОЛ, 2021. Т. 3. 332 с. С.36-50. (Чехія).

10. Pyvovar, Y., Detiuk, A., Mykolenko, O., Zapototska, O., Lapka, O. Legal support of the system of state control in the process of educational governmental order. *Amazonia Investiga*. Vol 8, № 20. 2019. P. 166-179.
11. Streltsova, Y. Main Trends in the Modern Legal Integration (*Основні напрямки сучасної правової інтеграції*). *Вісник Одеського національного університету*. 2015. Том 20. Випуск 1 (26). С. 36 – 49.

Змістовний модуль 3. Наступництво і новизна в розвитку правової науки

Тема 4. Еволюція знань в правовій науці.

Лекція

Кількісні і якісні зміни юридичного знання. Поняття та види наступництва в правовій науці. Наступництво в праві та наступництво в юридичній науці: порівняльна характеристика. Наступництво в правовій науці та євроінтеграційні процеси: проблема суміщення. Три рівні наукового пізнання в юридичній науці. Неологія як вчення про нове. Абдукція як пізнавальна процедура висування гіпотез у правовій науці. Значення понятійного апарату для розвитку правової науки.

Практичне заняття

1. Кількісні і якісні зміни юридичного знання.
2. Поняття та види наступництва в правовій науці.
3. Наступництво в праві та наступництво в юридичній науці: порівняльна характеристика.
4. Наступництво в правовій науці та євроінтеграційні процеси: проблема суміщення.
5. Три рівні наукового пізнання в юридичній науці.
6. Неологія як вчення про нове. Значення понятійного апарату для розвитку правової науки.
7. Абдукція як пізнавальна процедура висування гіпотез у правовій науці.

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати питання:

1. Як проявляються якісні зміни юридичного знання?
2. Як проявляються кількісні зміни юридичного знання?
3. Що таке наступництво у правовій науці?
4. Охарактеризуйте зміст сучасних концепцій наступництва в правовій науці.
5. Чим відрізняється наступництво в науці від наступництва в праві? Наведіть приклади.
6. Євроінтеграція та її вплив на розвиток правової науки в Україні? Назвіть негативні та позитивні аспекти євроінтеграції для правової науки України.
7. Який із трьох рівнів наукового пізнання в юридичній науці сприяє виникненню нових знань?
8. В чому сутність неології як вчення про нове?
9. Як впливає понятійний апарат на розвиток правової науки?
10. Які загально логічні прийоми наукового пізнання Вам відомі? Яке місце серед них займає абдукція?

Реферати та доповіді:

1. Наступництво та новації у правовій науці.
2. Вплив євроінтеграції на правову науку України.

Рекомендована література:

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Поточна редакція: від 01.01.2020.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про наукову і науково-технічну діяльність Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
3. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

Основна література

1. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. – Львів : Новий Світ-2000, 2004. – 584 с.
2. Котюк В. О. Загальна теорія держави и права : навчальний посібник / В. О. Котюк. – К. : Атіка, 2005. – 592 с.
3. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / О. В. Зайчук, А. П. Заєць, В. С. Журавський, О. Л. Копиленко, Н. М. Оніщенко; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
4. Теорія держави і права : навчальний посібник / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.
5. Миколенко О. І. Наступництво в науці адміністративного права / О. І. Миколенко // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. - № 2 (частина 1). – 2012. – С. 129-134.
6. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права : монографія / О. І. Миколенко. – Х. : Бурун Книга, 2010. – 336 с.

Додаткова література

1. Історія українського права: Посібн. /Л. А. Безклубий, І. С. Гриценко, О. О. Шевченко та ін. К.,2010. 336 с.
2. Кельман М. С. Методологія права на сучасному етапі державотворення. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* Серія юрид. 2007. Вип. 3. С. 3-14.
3. Кельман М. С. Методологія формування юридичних понять і предмета правознавства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* Серія юрид. 2009. Вип. 4. С. 3-12.
4. Кельман М. С. Наука і методологія як феномен культури. *Університетські наукові записки.* 2009. № 2(30). С. 400-405.
5. Кельман М. С. Юридична наука: проблеми методології: монографія. Тернопіль : Терно-граф, 2011. 492 с.

6. Козюбра М. Загальнотеоретична юриспруденція: радянська традиція та європейська перспектива. *Українське право*. 2005. № 1(18).
7. Козюбра М. Право, наука та інші форми світосприймання і методологія: лінії взаємозв'язків. *Наукові записки наУКМа*. Юридичні науки. 2018. том 2. С. 3-12.
8. Креативність загальнотеоретичної юриспруденції: монографія /[Ю.М. Оборотов, В.В. Завальнюк, В.В. Дудченко та інш.]: за ред. Ю.М. Оборотова. Одеса: Фенікс, 2015. 488 с.
9. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи *Історико-правовий часопис*. 2016. №2(8). С. 20-26.
10. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Х.: Бурун Книга, 2010. 336 с.
11. Оборотов Ю. Н. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права): Монографія. Одеса: Юрид. літ., 2002. 280 с.
12. Рабінович П. М. Право сучасної України: тенденції та суперечності розвитку. *Правова система України. Питання теорії і практики*: монографія. К., 1993.
13. Степаненко К. В. Правова система України: вітчизняна правова традиція та проблеми трансформації. *Проблеми законності*. 2018. Вип.140. С. 26 – 34.
14. Стрельцова Є. Д. Уніфікація міжнародного права та її вплив на національне законодавство: монографія. Одеса: Видавничий дім “Гельветика”. 2019. 522 с.
15. Стрельцова Є. Д. Деякі аспекти деформалізації механізмів міжнародно-правової уніфікації. *Сучасне право в епоху соціальних змін*: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. Національний авіаційний університет, Київ, 26 лютого 2021 р. Том 1. Тернопіль: Вектор, 2021. С. 355 – 357.

16. Streltsova, Y. Main Trends in the Modern Legal Integration (*Основні напрямки сучасної правової інтеграції*). *Вісник Одеського національного університету*. 2015. Том 20. Випуск 1 (26). С. 36 – 49.
17. Brownsword, R. Law, Technology and Society. Reimaginig the Regulatory Environment. Routledge, 2019. 361 p.
18. Koulu, R. Law, Technology and Dispure Resolution. The Privatisation of Coercion. Routledge, 2018. 226 p.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Відмінності між природничими і гуманітарними науками.
2. Поняття та види гуманітарних наук.
3. Правова наука як вид гуманітарної науки.
4. Поняття та зміст явища “правова наука”.
5. Характеристика системи правової науки.
6. Завдання правової науки.
7. Поняття функції правової науки та її види.
8. Поняття та сутність науково-технічного прогресу.
9. Зв’язок науково-технічного прогресу та науково-дослідної роботи.
10. Взаємний вплив правової науки, правотворчої діяльності та правозастосовної діяльності.
11. Поняття наукового методу та його використання в сучасній правовій науці.
12. Характеристика змісту загальнофілософських методів наукового пізнання, які використовуються в сучасній правовій науці.
13. Аналіз, синтез, дедукція, індукція як загальні методи сучасної правової науки.
14. Спеціальні методи правової науки.
15. Роль прогностичного методу у виникненні нових знань у правовій науці.
16. Поняття наукової категорії та загальні вимоги, що висуваються до наукових категорій в сучасній правовій науці.
17. Поняття ідеалів правової науки.
18. Теорія як ідеал правової науки.
19. Істина як ідеал правової науки.
20. Об’єктивність як ідеал правової науки.
21. Аксиоматизація і формалізація правової науки.
22. Норма правової науки.
23. Характеристика обґрунтованості наукового знання як норми правової науки.

- 24.Логічна послідовність як норма правової науки.
- 25.Характеристика раціональності як норми правової науки.
- 26.Практична значимість як норма правової науки.
- 27.Предмет навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
- 28.Об'єкт навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
- 29.Структура навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
- 30.Завдання навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
- 31.Функції навчального курсу «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки».
- 32.Аналітичність як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.
- 33.Антиавторитарність як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.
- 34.Боротьба з міжнародним тероризмом та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
- 35.Поняття стилю мислення в правовій науці.
- 36.Дуалізм як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.
- 37.Забезпечення подальшого економічного розвитку необхідними природними ресурсами та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
- 38.Збереження природи людини та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
- 39.Зведення обґрунтованості до істинності як типове «класичне» упередження в правовій науці.
- 40.Кумулятивізм як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.
- 41.Подолання розриву в рівні життя між розвиненими країнами і країнами, що розвиваються, та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
- 42.Скорочення стрімкого зростання населення («демографічного вибуху») та вирішення цієї проблеми сучасною правовою наукою.

43. Універсальна математизація як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.
44. Усунення голоду, убогості, неграмотності та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
45. Усунення катастрофічного забруднення навколишнього середовища та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
46. Формування єдиного людства та роль у цьому процесі сучасної правової науки.
47. Фундаменталізм як ознака «класичних» упереджень в правовій науці.
48. «Класичні» упередження в правовій науці.
49. Екстерналізм і інтерналізм та їхній зв'язок з уявленнями про рушійні сили розвитку правової науки.
50. Вплив стилю мислення на розвиток правової науки.
51. Співвідношення культури і правової науки.
52. Співвідношення правничих наукових шкіл та «дослідницьких традицій».
53. Співвідношення правової науки і ідеології.
54. Місце держави в сучасній правовій науці.
55. Місце людини в сучасній правовій науці.
56. Внутрішні фактори розвитку наукових теорій в правовій науці.
57. Глобальні проблеми людства. Зовнішні фактори розвитку наукових теорій в правовій науці.
58. Об'єктивні та суб'єктивні фактори впливу на розвиток наукових теорій в правовій науці.
59. Шляхи вирішення глобальних проблем людства сучасною правовою наукою.
60. Характеристика кількісних та якісних змін юридичного знання на прикладі кандидатських та докторських дисертацій за період з 1991 по 2021 роки.
61. Співвідношення якісних і кількісних змін юридичного знання.
62. Наступництво в правовій науці.
63. Види наступництва в правовій науці .

- 64.Співвідношення наступництва в праві та наступництва в юридичній науці.
- 65.Співвідношення наступництва в правовій науці та євроінтеграції України.
- 66.Зв'язок між наступництвом в праві і сучасними досягненнями правової науки.
- 67.Три рівні наукового пізнання в юридичній науці.
- 68.Поняття теоретизації юридичних знань та її наслідки в правовій науці.
- 69.Правова наука як система знань та засоби її внутрішньої кореляції.
- 70.Неологія та її вплив на розвиток правової науки.
- 71.Значення понятійного апарату для розвитку правової науки.
- 72.Використання наукової термінології: проблеми національного законодавства.
- 73.Класифікацію термінів, які використовуються в правовій науці.
- 74.Вплив мови та національного мислення на формування термінології в правовій науці.
- 75.Запозичення наукової термінології у вітчизняну юридичну науку: підстави та застереження.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Поточна редакція: від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
5. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

II. Основна література

1. Загальна теорія держави і права:(основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): навч. посібник/За ред.: О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко, О. Л. Копиленка. К.: Юрінком Інтер, 2008. 400 с.
2. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
3. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. Львів : Новий Світ-2000, 2004. 584 с.
4. Котюк В. О. Загальна теорія держави и права: навчальний посібник. К. : Атіка, 2005. 592 с.

5. Лисенков С. Л. Загальна теорія держави та права : навчальний посібник / С. Л. Лисенков. К. : Юрисконсульт, 2006. 355 с.
6. Миколенко О. І. Наступництво в науці адміністративного права. *Питання адміністративного права*. Книга 1. Х. : Право, 2017. С. 48 – 55.
7. Миколенко О. І. Деякі аспекти організації наукової діяльності у вищих навчальних закладах юридичної спрямованості. *Правова держава*. 2017. № 25. С. 72-77.
8. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підручник/ О. Ф. Скакун. 3-те видання. К.: Алерта: ЦУЛ, 2011. 304 с.
9. Стрельцова Є. Д. Проблеми вищої юридичної освіти в Україні: сучасність та перспективи. URL: [\[//http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/ 123456789/8089/1/342-355.pdf\]](http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8089/1/342-355.pdf)
10. Сухонос В. В. Теорія держави і права: навчальний посібник. Суми : ВТД „Університетська книга”, 2005. 536 с.
11. Теорія держави і права : навчальний посібник / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. К. : Юрінком Інтер, 2004. 368 с.
12. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник/ За ред. О. В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
13. Теорія права і держави : підручник / А. С. Васильєв, В. В. Іванов, І. С. Канзафарова ; за заг. ред. А. С. Васильєва. Х. : ООО „Одиссей”, 2007. 448 с.

III. Додаткова література

1. Балинська О.М.Методологія сучасного правознавства: посібник / О. М. Балинська, В. А. Ященко; за заг. ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 372 с.
2. Вступ до теорії правових систем: Монографія / За заг. ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрид. думка, 2006. 432 с.
3. Данільян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень. Видавництво “Право”, 2019. 368 с.

4. Дудченко В. В. Сучасне бачення методології юридичної науки. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 62. С. 734-736.
5. Історія українського права: Посібн. /І. А. Безклубий, І. С. Гриценко, О. О. Шевченко та ін. К.,2010. 336 с.
6. Кельман М. С. Методологія права на сучасному етапі державотворення. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юрид. 2007. Вип. 3. С. 3-14.
7. Кельман М. С. Методологія формування юридичних понять і предмета правознавства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юрид. 2009. Вип. 4. С. 3-12.
8. Кельман М. С. Наука і методологія як феномен культури. *Університетські наукові записки*. 2009. № 2(30). С. 400-405.
9. Кельман М. С. Філософсько-методологічні засади юридичної науки. *Держава і право*. 2009. Вип.43. С. 19-24.
10. Кельман М. С. Юридична наука: проблеми методології: монографія. Тернопіль: Терно-граф, 2011. 492 с.
11. Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права). / 2-е изд. М.: Аванта +, 2001. 560 с.
12. Козюбра М. Загальнотеоретична юриспруденція: радянська традиція та європейська перспектива. *Українське право*. 2005. № 1(18).
13. Козюбра М. Право, наука та інші форми світосприймання і методологія: лінії взаємозв'язків. *Наукові записки наУКМа*. Юридичні науки. 2018. том 2. С. 3- 12.
14. Креативність загальнотеоретичної юриспруденції: монографія /[Ю.М. Оборотов, В.В. Завальнюк, В.В. Дудченко та інш.]: за ред. Ю.М. Оборотова. Одеса: Фенікс, 2015. 488 с.
15. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи *Історико-правовий часопис*. 2016. №2(8). С. 20-26.
16. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Х.: Бурун Книга, 2010. 336 с.

17. Марченко О. В. Філософія права: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2015. 304 с.
18. Оборотов Ю. Н. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права): Монографія. Одеса: Юрид. літ., 2002. 280 с.
19. Оніщенко Н. М. Правова система: проблеми теорії: Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН, 2002. 352 с.
20. Погребняк С. П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): Монографія. Х.: Право, 2008. 240 с.
21. Проєкт концепції розвитку юридичної освіти. URL: http://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75465.html
22. Рабінович П. М. Право сучасної України: тенденції та суперечності розвитку. *Правова система України. Питання теорії і практики*: монографія. К., 1993.
23. Степаненко К. В. Правова система України: вітчизняна правова традиція та проблеми трансформації. *Проблеми законності*. 2018. Вип.140. С. 26 – 34.
24. Стеценко С. Г., Васечко Л. О. Глобалізація та право: національний вимір: монографія. К.: Атіка, 2012. 132 с.
25. Стрельцова Є. Д. Сучасні методи навчання студентів-юристів. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2014. №2. С.184-189.
26. Стрельцова Є. Д. Гармонізація права: дискусійні питання. *Восьмі юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є.В. Васьковського*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Одеса, 18 травня 2018 р.): Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова; економ.-прав. ф-т. Одеса: Астропринт, 2018. С. 222-226.
27. Стрельцова Є. Д. Методологические проблемы унификации международного права: потенциал и ограничения современных теорий. *Legea și viața*. 2018. № 12. С. 154-158. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2018/12-2/36.pdf>

28. Стрельцова Є. Д. Міжнародна уніфікація права: загальний огляд. *Вісник південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2017. № 13. С. 22 – 28.
29. Стрельцова Є. Д. Уніфікація міжнародного права та її вплив на національне законодавство: монографія. Одеса: Видавничий дім “Гельветика”. 2019. 522 с.
30. Стрельцова Є. Д. Деякі аспекти деформалізації механізмів міжнародно-правової уніфікації. *Сучасне право в епоху соціальних змін: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції*. Національний авіаційний університет, Київ, 26 лютого 2021 р. Том 1. Тернопіль: Вектор, 2021. С. 355 – 357.
31. Стрельцова Є. Д., Стрельцов Є. Л., Сотула О. С. Безпека життя людини: Україна та Європа (порівняльно-правове дослідження). *Деліктологія: монографія*. Під заг. ред. І. М. Копотуна, С. В. Петкова, Р. Polian. Куновіце: Академія ГУСПОЛ, 2021. Т. 3. 332 с. С.36-50. (Чехія).
32. Фурман А. В. Ідея професійного методологування: монографія. Тернопіль-Ялта: Економічна думка, 2008. 205 с.
33. Ruvovar, Y., Detiuk, A., Mykolenko, O., Zapototska, O., Lapka, O. Legal support of the system of state control in the process of educational governmental order. *Amazonia Investiga*. Vol 8, № 20. 2019. P. 166-179.
34. Streltsova, Y. Main Trends in the Modern Legal Integration (*Основні напрямки сучасної правової інтеграції*). *Вісник Одеського національного університету*. 2015. Том 20. Випуск 1 (26). С. 36 – 49.
35. Coyle, S., Pavlakos, G. Jurisprudence or Legal Science? A Debate about the Nature of Legal Theory. Bloomsbury Publishing. Published Online 12 September 2014. URL: <http://dx.doi.org/10.5040/9781472563347>
36. Brownsword, R. Law, Technology and Society. Reimaginig the Regulatory Environment. Routledge, 2019. 361 p.
37. Koulu, R. Law, Technology and Dispure Resolution. The Privatisation of Coercion. Routledge, 2018. 226 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України // Верховна Рада України: офіц. веб-портал. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Електронний каталог Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/ua/elektronnyj-katalog/>
4. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
7. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
8. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
9. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
10. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.
11. <http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
12. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

При вивченні навчальної дисципліни «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки» застосовуються наступні методи навчання: словесний, наочний, практичний, які передбачають читання лекцій, опрацювання нормативних актів, роботу з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації.

Засоби діагностики якості вищої освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль. Поточний контроль: усне, письмове опитування на лекційних та практичних заняттях, оцінювання результатів вирішення завдань і практичних ситуацій (кейсів), підготовка та захист рефератів, доповідей, бланкове тестування. Періодичний контроль: виконання контрольних (інших письмових) робіт, проведення тестування та інших заходів за результатами вивчення певного змістового модулю. Підсумковий контроль: іспит.

Оцінювання знань аспірантів повинно сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищення мотивації аспірантів до системного навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відповідність переліку, форм, та змісту контрольних заходів вимогам КМСОНП;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні аспірантів на початку вивчення дисципліни переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується виконанням індивідуальних завдань із застосуванням модульної системи оцінювання;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей аспірантів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності навчального процесу.

Навчальна дисципліна «Історія, концепції та сучасні досягнення правової науки» вивчається протягом одного семестру та складається з трьох змістових модулів (ЗМ). По завершенню курсу аспіранти складають іспит. На іспит виносяться вузлові питання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Результати контрольних завдань оцінюються за 100-бальною системою. За результатами оцінювання змістового модуля здобувачам виставляються бали. Максимальна кількість балів, що може набрати аспірант за один ЗМ, дорівнює 20-ти балам. За три змістовні модулі аспірант може одержати максимум 60 балів (до 20 балів за кожний ЗМ), які додаються до наступних максимально можливих 40 балів, що одержуються ним при складанні іспиту.

Під час викладання лекційного матеріалу лектор може здійснювати контрольні опитування аспірантів. Максимальна оцінка, яку аспірант може отримати за ці опитування складає 20 балів, які є складовими поточного контролю.

У випадку відсутності аспіранта на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати це заняття шляхом написання реферату на тему, погоджену з викладачем. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Параметри	Змістовий модуль 1 (ЗМ1)	Змістовий модуль 2 (ЗМ2)	Змістовий модуль 3 (ЗМ3)	ІСПИТ	Разом (підсумкова оцінка (СК))
Оцінка в балах	0 - 20	0 - 20	0 - 20	0 - 40	0 - 100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90 - 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни